

CULTUURSENSITIEVE ZORG

CHARLIE OBIHARA

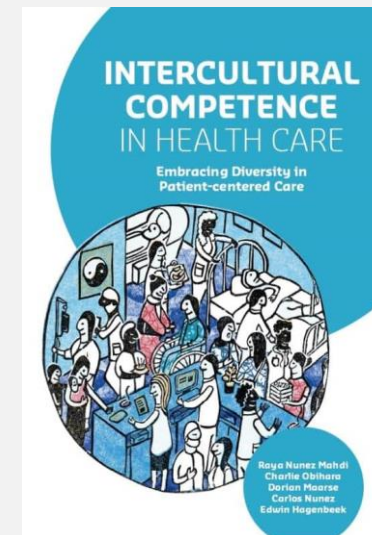
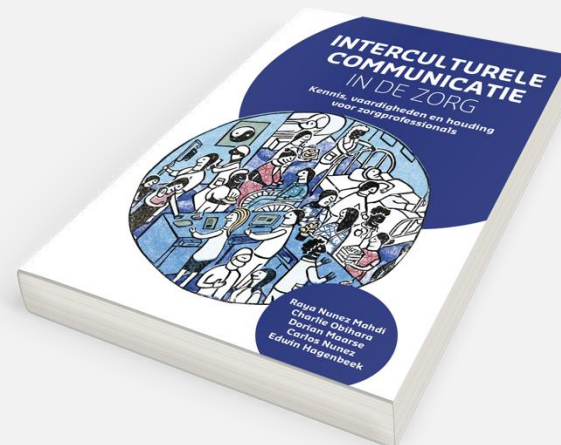
NPZR DAG

5 oktober 2026

Charlie Obihara:

Kinderarts ETZ Tilburg, ex-opleider, trainer & coauteur interculturele competentie & inclusie

Expertisegroep D&I

PROGRAMMA

DISCLAIMER

Leerdoel:
van aannames naar bewustzijn

- Culturele sensitiviteit
- Belemmerende factoren
- Effect op de zorg
- Wat doen om culturele sensitiviteit te vergroten?
- Conclusies

Waarom is culturele sensitiviteit belangrijk in de zorg?

Toenemende culturele verschillen in de zorg

Belang van culturele waarden rond ziekte en sterven

‘Persoonsgerichte zorg’ is belangrijk in ons zorgstelsel

Doelmatigheid en kostenreductie in de zorg

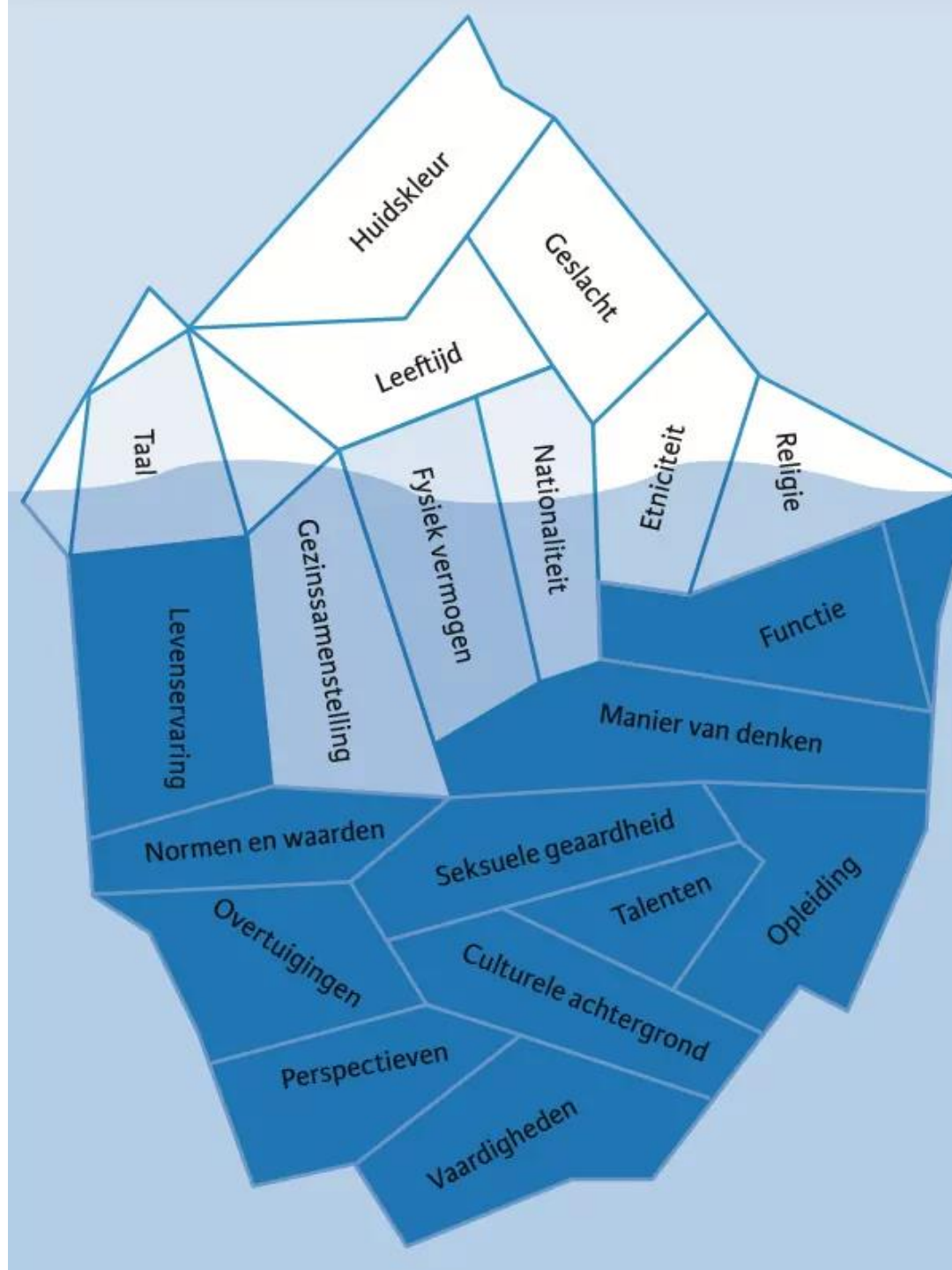
Rechtvaardigheid

- *(VN 2002; Artikel II-35 van Wetboek)*

Wat verstaan we onder Diversiteit?

Zicht en onzichtbare verschillen

Intersectionaliteit

PERCENTAGE MENSEN MET MIGRATIEACHTERGROND?

- **Nu 29,1% (38% bij 20-45 jarigen)**
- **In 2035: 34,5%**

<https://nederlandinbeeld.org/migratieachtergrond>

PERCENTAGE LHBQTQIA+ PERSONEN?

- **15%**

PERCENTAGE MENSEN MET EEN FYSIEKE OF MENTALE BEPERKING?

- 11%

PERCENTAGE LAAGGELETTERDE MENSEN?

- **14%-17%**

Gelijkheid in de zorg? Wat zeggen de onderzoeken?

- Marokkaanse darmkanker patiënten minder passende chemotherapie en minder 5-jaarsoverleving ([Lamkaddem, BMC Cancer 2017](#))
- Vrouwen met migratieachtergrond met borstkanker minder frequent doorverwezen voor genetisch screening en counseling ([Giessen, J Comm Genetics, 2017](#))
- Er is ongelijkheid in de palliatieve zorg. Het opleidingsniveau, sociaaleconomische status (SES) en culturele achtergrond bepalen hoe toegankelijk en passend de zorg is ([van der Veer: Nivel 2018: Sociale ongelijkheid in de Palliatieve zorg](#))
- Patienten met een migratieachtergrond (16%) ervaren meer discriminatie in de zorg dan patienten zonder een migratieachtergrond (3%) ([Felten H, Broekroelofs R., 2022](#))

DIT WERKT (ONBEWUST) DOOR

- Meer afstandelijkheid van witte artsen bij zwarte terminale patiënten t.o.v. witte terminale patiënten.

Elliot AM, 2016

CULTURELE NORMEN

✓ “Geven geen duidelijk antwoord”

”Wees duidelijk & to the point!”

✓ “Zijn dwingend”

“Beschaafd gedragen!”

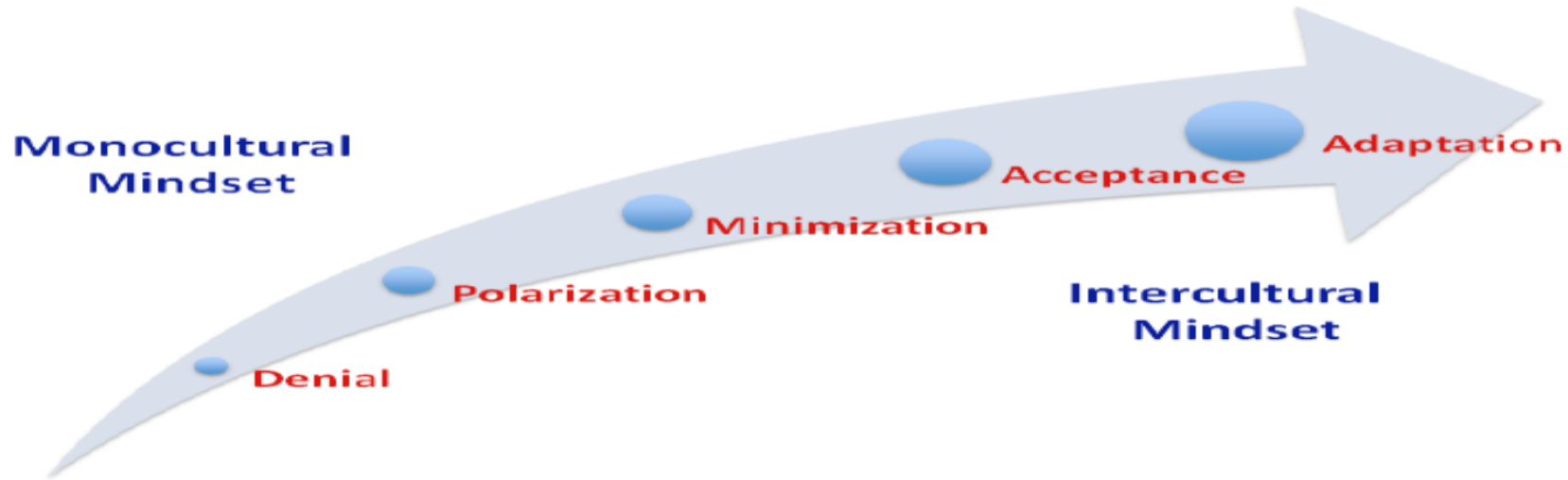
✓ “ Houden zich niet aan afspraken.

”Op tijd komen!”

✓ “Dramatiseren pijn”

“Niet piepen!”

Intercultural Development Continuum

Ontkenning	Polarisatie	Minimalisatie	Aanvaarding	Adaptatie
Niet echt bewust van culturele verschillen (desinteresse, vermijden)	Verschillen zien: wij/zij. Kritischer naar andere cultuur dan naar eigen cultuur of andersom.	Nadruk op overeenkomsten. Eigen waarden en normen als universeel zien.	Culturele verschillen herkennen, aanvaarden en onderzoeken.	Van perspectief kunnen wisselen en effectief gedrag vertonen.

etnocentrisch

etnorelatief

TIPS: WAT KAN IK HIERAAN VERANDEREN?

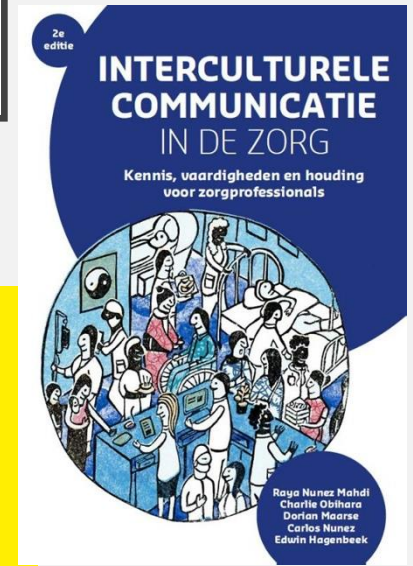
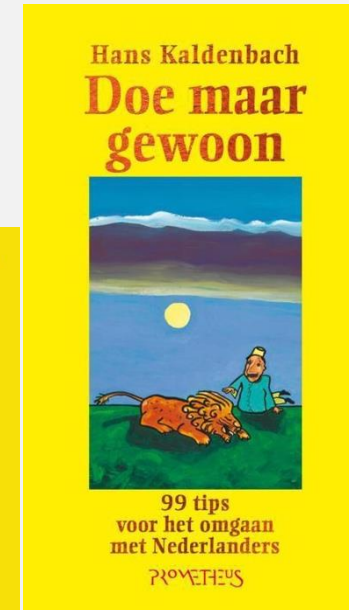
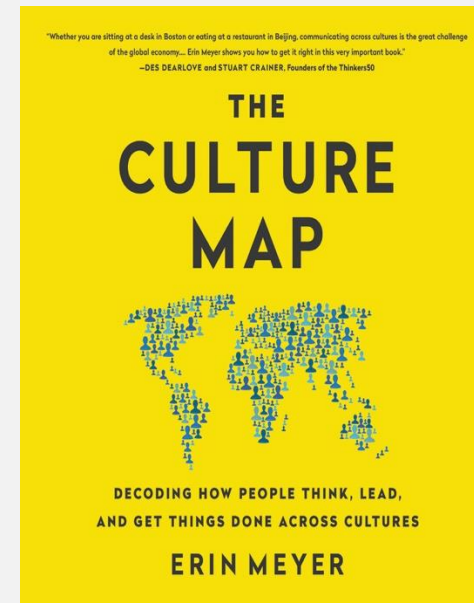
TAKE TO WORK TIPS

I. ZIE DE HELE PERSOON

- Die is meer dan alleen patiënt en cultuur
- Versterkt empathie en verplaatsen in de ander

2. LEER JE EIGEN CULTUUR KENNEN EN OVER ANDERE CULTUREN

- Praat met mensen met andere achtergronden
- (Netflix) films
- Lees boeken

3. OPRECHT NIEUWGIERIG

- Toon interesse
- Vraag zonder aannames
- Zonder oordeel
- Zonder invullen voor de ander

4. ONDERZOEK 'VREEMD GEDRAG'

WEES EEN OEN!

5. DRUK RODDELS DE KOP IN!

‘Hypothese van het beste’

Spreek ook collega(s) aan

6. SOMETIMES AGREE TO DISAGREE

- Probeer in verbinding to blijven
 - (Be)handel met respect

CONTACT:

dorian.maarse@planet.nl

